

Råderet

Indholdsfortegnelse

Råderet – inde i boligen

- A Maling og lignende overfladebehandling
- B Vægge
- C Lofter
- D Gulve
- E Bygningsændringer
- G Installationer, el, VVS

Installationsretten

- F Hvidevarer, antenner

Råderet – udenfor boligen

- H Haver, altaner, fællesområder
- I Udvendige bygninger

Kataloget skal betragtes som retningsgivende. Tilladelser til ændringer/forbedringer er gyldige, når endelig godkendelse med evt. betingelser/forbehold er modtaget og accepteret af lejer.

Vedttaget på afdelingsmødet den 2. september 2009.

Alt arbejde skal udføres håndværksmæssigt korrekt.

Skema A Maling og lignende overfladebehandling Indvendigt	Tilladt	Tilladt, men krav om retablering	Ikke tilladt	Tilladt, men krav om godkendelse	Krav om depositum til retablering	Afdeling reparerer	Huslejeforhøjelse til ekstra vedligehold	Finansieres aflejer samt godtgørelse	Finansieres af afdeling	Afskrivningstid
Forbedringer kan give ret til godtgørelse ved fraflytning eller kan finansieres af afdelingen. Kræves ikke retableret ved fraflytning. Forandringer giver ikke ret til godtgørelse ved fraflytning og kan ikke finansieres af afdelingen. Kan kræves retableret ved fraflytning.										
Farveændringer på vægge, lofter, fodpaneler, dørkarme	X									
Maling af væg- og gulvfliser			X							
Maling af rør og radiatorer	X									
Malerbehandling af dørplader – skal sprøjtemales/rulles	X									
Malerbehandling af køkken- og garderoberbeskabslåger	X									
Opsætning glasfilt på pudsede lofter	X									
Opsætning glasfilt, glasvæv på vægge i alle rum	X									
Opsætning strukturpapir (savsmuldstapet) på vægge i beboelsesrum, entre og køkken	X									
Opsætning tapet	X									
Opsætning skumtapet		X		X	X					
Maling med strukturmaling		X		X	X					
Pålimning selvklæbende folie		X		X	X					

Alt arbejde skal udføres håndværksmæssigt korrekt.

Råderet

Skema B Vægge Indvendigt	Tilladt	Tilladt, men krav om retablering	Ikke tilladt	Tilladt, men krav om godkendelse	Krav om depositum til retablering	Afdeling reparerer	Huslejeforhøjelse til ekstra vedligehold	Finansieres af lejer samt godtgørelse	Finansieres af afdeling	Afskrivningstid
Forbedringer kan give ret til godtgørelse ved fraflytning eller kan finansieres af afdelingen. Kræves ikke retableret ved fraflytning. Forandringer giver ikke ret til godtgørelse ved fraflytning og kan ikke finansieres af afdelingen. Kan kræves retableret ved fraflytning.										
Opsætning af vægfliser over køkkenbord samt på vægge i bad				X		X		X	X	10 år
Opsætning af panelplader af træ		X		X	X					
Flytning af ikke bærende skillevægge				X						
Nedtagning eller etablering af skillevægge				X						

Alt arbejde skal udføres håndværksmæssigt korrekt.

Skema C Lofter Indvendigt – lampeudtag føres lovligt gennem loft	Tilladt	Tilladt, men krav om retablering	Ikke tilladt	Tilladt, men krav om godkendelse	Krav om depositum til retablering	Afdeling reparerer	Huslejeforhøjelse til ekstra vedligehold	Finansieres af lejer samt godtgørelse	Finansieres af afdeling	Afskrivningstid
Forbedringer kan give ret til godtgørelse ved fraflytning eller kan finansieres af afdelingen. Kræves ikke retableret ved fraflytning. Forandringer giver ikke ret til godtgørelse ved fraflytning og kan ikke finansieres af afdelingen. Kan kræves retableret ved fraflytning.										
Sænkning af lofter (rumhøjde skal overholde krav i bygningsreglement).				X						
Opsætning af trælofter (klasse 2 beklædning) i rækkehuse				X						
Opsætning af trælofter (klasse 2 beklædning) i blokken			X							
Opsætning malede gipspladelofter				X						

Alt arbejde skal udføres håndværksmæssigt korrekt.

Skema D Gulve Indvendigt	Tilladt	Tilladt, men krav om retablering	Ikke tilladt	Tilladt, men krav om godkendelse	Krav om depositum til retablering	Afdeling reparerer	Huslejeforhøjelse til ekstra vedligehold	Finansieres af lejer samt godtgørelse	Finansieres af afdeling	Afskrivningstid
Forbedringer kan give ret til godtgørelse ved fraflytning eller kan finansieres af afdelingen. Kræves ikke retableret ved fraflytning. Forandringer giver ikke ret til godtgørelse ved fraflytning og kan ikke finansieres af afdelingen. Kan kræves retableret ved fraflytning.										
Montering flydende tyndpladegulve på eksisterende gulve – ikke vådrum				X						
Udskiftning trægulve				X						
Pålægning vinylgulve uden limning – ikke vådrum		X								
Pålægning linoleum uden limning – ikke vådrum		X								
Pålægning fuldsvejset vinyl i vådrum				X						
Lægning af klinker på betonunderlag				X		X		X	X	10 år
Malerbehandling af gulve			X							
Oliebehandling af gulve efter afslibning	X									
Sæbebehandling af gulve efter afslibning	X									
Ludbehandling af gulve efter afslibning	X									
Pålægning af gulvtæppe		X								

Alt arbejde skal udføres håndværksmæssigt korrekt.

Råderet

Skema E										
Bygningsændringer Indvendigt										
Forbedringer kan give ret til godtgørelse ved fraflytning eller kan finansieres af afdelingen. Kræves ikke retableret ved fraflytning.	Tilladt	Tilladt, men krav om retablering	Ikke tilladt	Tilladt, men krav om godkendelse	Krav om depositum til retablering	Afdeling reparerer	Huslejeforhøjelse til ekstra vedligehold	Finansieres af lejer samt godtgørelse	Finansieres af afdeling	Afskrivningstid
Forandringer giver ikke ret til godtgørelse ved fraflytning og kan ikke finansieres af afdelingen. Kan kræves retableret ved fraflytning.										
Opsætning brændeovn				X		X		X	X	10 år
Efterisolering af ydervægge og lofter				X				X	X	10 år
Efterisolering vægnicher bag radiatorer				X				X	X	10 år
Udskiftning til lavenergiruder				X		X		X	X	5 år
Blænding af døre				X						
Fjernelse af dørtrin		X		X	X					
Montering nye dørgreb	X									
Flytte eller nedtage garderobeskabe				X						
Montere nyt køkkenbord og køkkenvask				X		X		X	X	10 år
Opsætte nyt køkken – modernisering køkken				X		X		X	X	15 år
Ændring af køkkenbordshøjde	X									
Etablere nyt badeværelse – modernisering badeværelse				X		X		X	X	15 år

Alt arbejde skal udføres håndværksmæssigt korrekt.

Råderet

Skema F										
Installationsretten Hvidevarer, antenner	Tilladt	Tilladt, men krav om retablering	Ikke tilladt	Tilladt, men krav om godkendelse	Krav om depositum til retablering	Afdeling reparerer	Huslejeforhøjelse til ekstra vedligehold			
Lejer betaler. Lejer ejer. Lejer vedligeholder. Giver ikke ret til godtgørelse. Kan ikke finansieres.										
Opsætning af parabolantenne		X		X						
Opsætning walkie-antenne på loft i blok		X		X						
Montere vaskemaskine		X		X						
Montere opvaskemaskine		X		X						
Montere tørretumbler		X		X						
<i>Afdelinger uden hvidevarer:</i>										
Montere emhætte		X								
Montere køleskab, køle/fryseskab		X								
Montere el-komfur		X								
<i>Affelinger med hvidevarer:</i>										
Udskifte emhætte til andet fabrikat				X		X	X			
Udskifte køleskab, køle/fryseskab til andet fabrikat				X		X	X			
Udskifte el-komfur til andet fabrikat				X		X	X			

Alt arbejde skal udføres håndværksmæssigt korrekt.

Råderet

Skema G Installationer, el, VVS Indvendigt	Tilladt	Tilladt, men krav om retablering	Ikke tilladt	Tilladt, men krav om godkendelse	Krav om depositum til retablering	Afdeling reparerer	Huslejeforhøjelse til ekstra vedligehold	Finansieres af lejer samt godtgørelse	Finansieres af afdeling	Afskrivningstid
Forbedringer kan give ret til godtgørelse ved fraflytning eller kan finansieres af afdelingen. Kræves ikke retableret ved fraflytning. Forandringer giver ikke ret til godtgørelse ved fraflytning og kan ikke finansieres af afdelingen. Kan kræves retableret ved fraflytning.										
Opsætte nye kontakter/afbrydere/lampeudtag/lysdæmpere				X		X		X	X	10 år
Montere ekstra telefonstik				X		X				
Etablere mekanisk udsugning/ventilationsanlæg				X		X		X	X	10 år
Udskiftning til lavtskyllende WC				X		X		X	X	10 år
Udskiftning til vandbesparende armaturer				X		X		X	X	10 år

Alt arbejde skal udføres håndværksmæssigt korrekt.

Råderet

Skema H										
Haver – altaner - fællesområder	Tilladt	Tilladt, men krav om retablering	Ikke tilladt	Tilladt, men krav om godkendelse	Krav om depositum til retablering	Afdeling reparerer	Huslejeforhøjelse til ekstra vedligehold	Finansieres af lejer samt godtgørelse	Finansieres af afdeling	Afskrivningstid
Forbedringer kan give ret til godtgørelse ved fraflytning eller kan finansieres af afdelingen. Kræves ikke retableret ved fraflytning.										
Forandringer giver ikke ret til godtgørelse ved fraflytning og kan ikke finansieres af afdelingen. Kan kræves retableret ved fraflytning.										
Udskifte terrassefliser - huse				X		X				
Reducere eller forøge betonfliseareal - huse				X		X		X	X	10 år
Opsætning af markise		X		X						
Etablering af træterrasse på terræn - huse				X		X	X	X	X	10 år
Opsætning af flagstang – glasfiber - huse		X								
Etablering af lysinstallation i have eller på beboelsesbygning				X						
Erstatte hæk i skel med stakit inkl. evt. låge. Enighed med nabo påkrævet.				X		X	X			
Betonstøbning i have – bassiner og lignende		X			X					
Inddækning – højde max. 40 cm.				X						
Etablering trægulv på altan		X		X						
Maling af gulv, vægge, loft på indvendig side af altan			X							

Alt arbejde skal udføres håndværksmæssigt korrekt.

Råderet

Skema I										
Udvendige bygninger										
Forbedringer kan give ret til godtgørelse ved fraflytning eller kan finansieres af afdelingen. Kræves ikke retableret ved fraflytning.	Tilladt	Tilladt, men krav om retablering	Ikke tilladt	Tilladt, men krav om godkendelse	Krav om depositum til retablering	Afdeling reparerer	Huslejeforhøjelse til ekstra vedligehold	Finansieres af lejer samt godtgørelse	Finansieres af afdeling	Afskrivningstid
Forandringer giver ikke ret til godtgørelse ved fraflytning og kan ikke finansieres af afdelingen. Kan kræves retableret ved fraflytning.										
Etablering af halvtag, f.eks. over terrasse				X		X	X	X	X	10 år
Etablering af lukket terrasse				X		X	X	X	X	10 år
Etablering af udestue				X		X	X	X	X	10 år
Etablering af haveskur/cykelskur – rækkehuse				X		X	X	X	X	10 år
Opsætning af drivhus, fritstående eller op ad væg		X		X						
Udskifte postkasse i andet fabrikat				X		X				

Alt arbejde skal udføres håndværksmæssigt korrekt.